

**Miltä pohjalta eläkeuudistusta
tehdään?**

Miltä pohjalta eläkeuudistusta tehdään?

1

Mitkä tekijät haastavat työeläkejärjestelmän rahoitusta?

2

Miksi työeläkeuudistukset pitää tehdä eläkejärjestelmän omista tarpeista?

1.

Mitkä tekijät haastavat
työeläkejärjestelmän
rahoitusta?

Kolme elementtiä, paljon erilaisia intressejä

Eläkkeiden
rahoituksen
vahvistaminen

Eläkemaksut

**Eläkevarat ja niiden
tuotot**

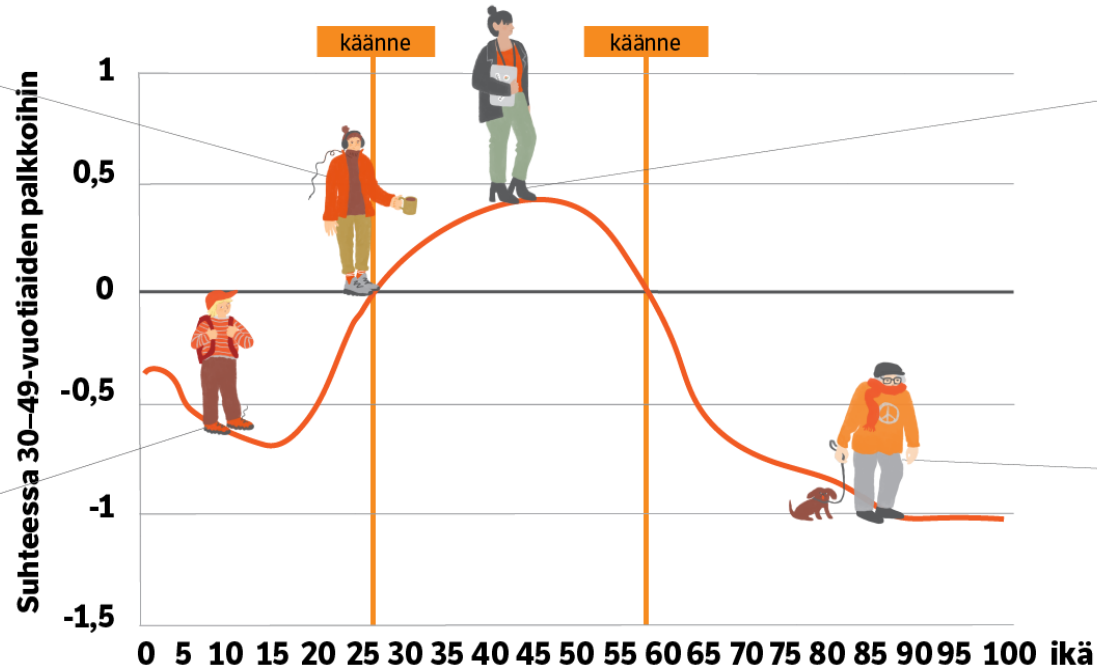
Tulonjako
ja sen
muutos
ajassa

Eläkkeiden
tason
turvaaminen

Eläke-etuudet

Saannit ja maksut vaihtelevat eri elämänvaiheissa

Elinvaihejäämälaskelma, kehittyneet maat, vuosi 2010

Alkuisina alamme saada palkkatuloja ja pian makсамme enemmän veroja ja maksuja kuin saamme etuuksina ja julkisina palveluina.

Lapsena olemme ns. netto-saajia eli kulutamme enemmän kuin olemme ehtineet kerryttää palkkatuloja ja "tuottaa" yhteiskuntaan. Nuoruusaikaisesta kulutuksesta huomattava osa muodostuu palveluista, kuten koulutuksesta.

Keski-läissä työuran vakiintuneessa vaiheessa palkkatulot ovat korkeimmillaan ja kannamme suurinta vastuuta muiden ikäryhmien hyvinvoinnista.

Vanhemmalla iällä tulonansaintakyky heikkenee ja siirrymme eläkkeelle. Lisäksi terveys- ja hoivapalvelujen tarve kasvaa iän myötä.

**Luotatteko siihen, että uudet
sukupolvet haluavat rahoittaa
aikanaan teidän eläkkeitä?**

**”Ajankohtaiset kriisit
eivät ole horjuttaneet Suomen
eläkejärjestelmää”**

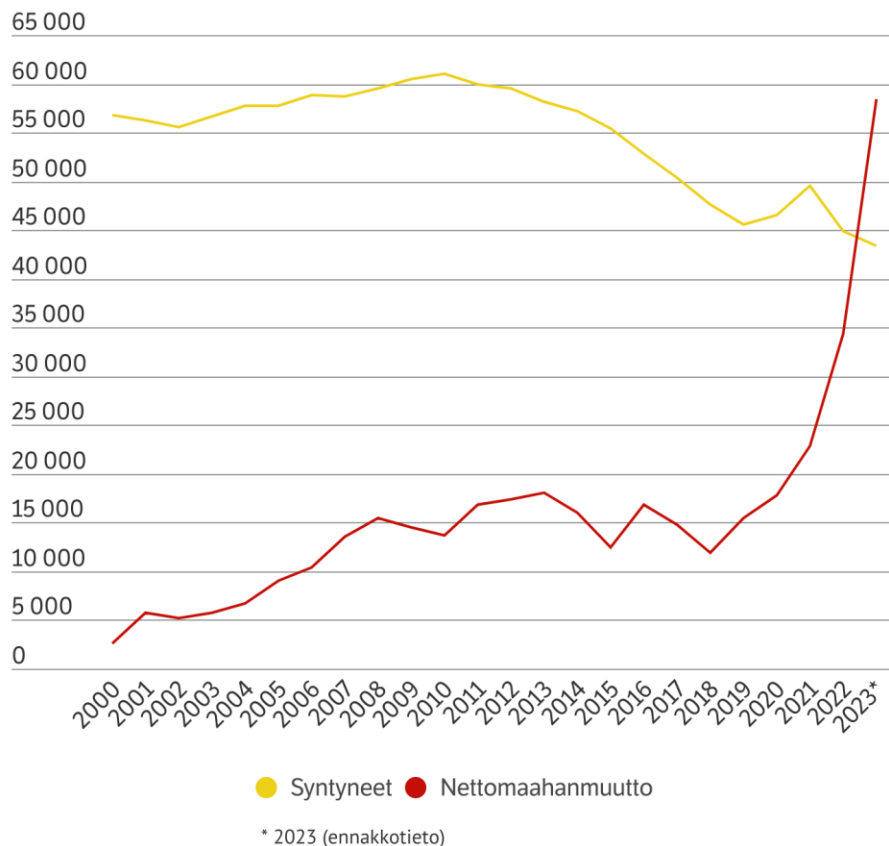
Työeläkkeiden rahoitukseen vaikuttavat:

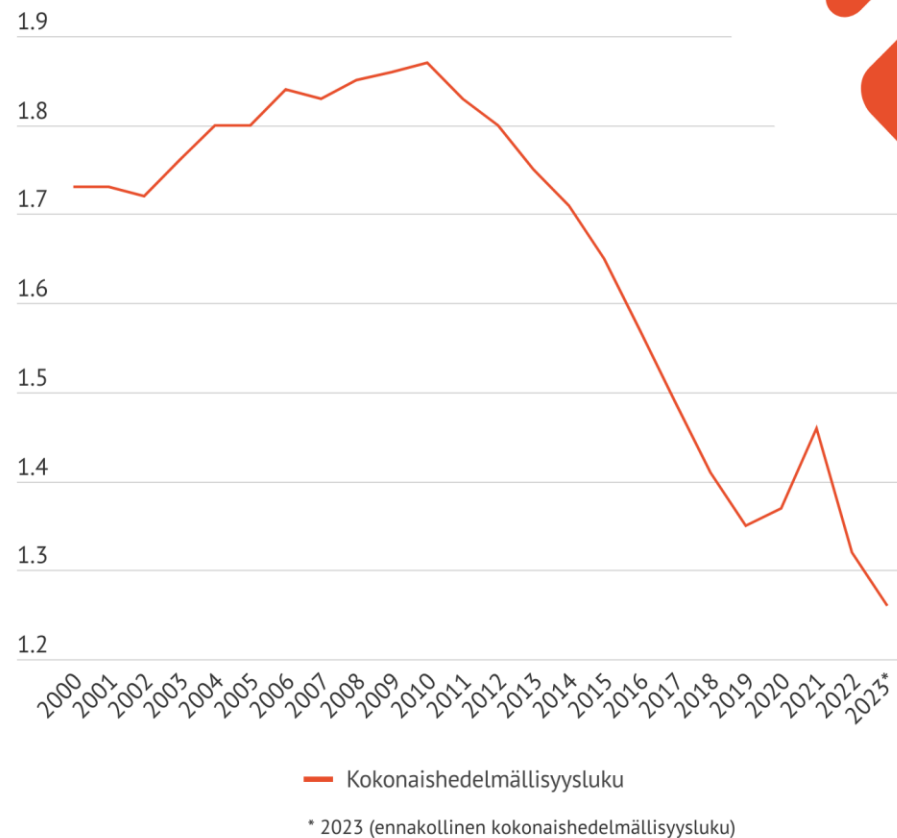
Syntyvyys laskee, työperäinen maahanmuutto kasvaa

Syntyvyys oli Suomessa vuonna 2023 mittaushistorian alhaisin. Väestö ikääntyy. Tämä aiheuttaa painetta sekä työeläkejärjestelmälle että valtion sosiaali- ja terveystalouteen. Samaan aikaan työperäinen maahanmuutto on ennätyslukemissa, mutta se ei yksinään korjaa tilannetta.

Syntyneet & nettomaahanmuutto 2000-2023

Kokonaishedelmällisyysluku 2000-2023

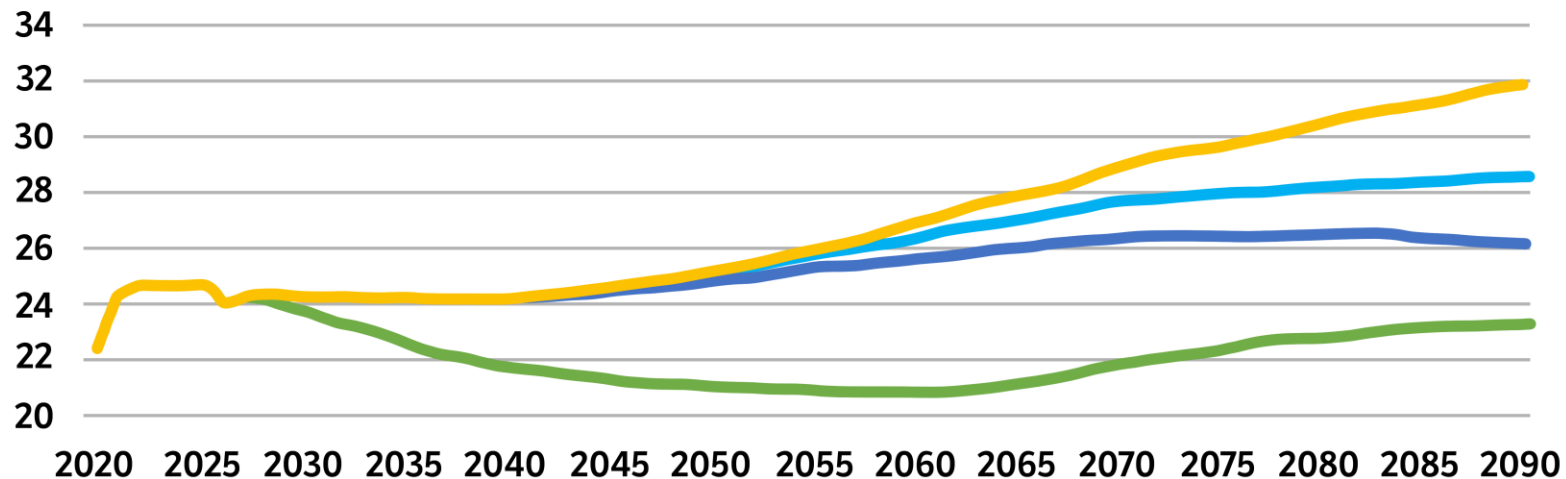

Työeläkemaksun nousupaine on vaikeasti ennakoitava

Pitkän tähtäimen ennusteiden vaihteluväli on merkittävä. Vaikuttavia tekijöitä on paljon ja muutokset kertautuvat vuosikymmenien aikana.

TyEL-maksu, % palkkasummasta

Lähde: ETK 2023

- peruslaskelma
- syntyvyys vuoden 2023 tasolla
- syntyvyyden lasku jatkuu 10 vuotta ja jää sille tasolle
- syntyvyys ja nettomaahanmuutto vuoden 2023 tasolla

2.

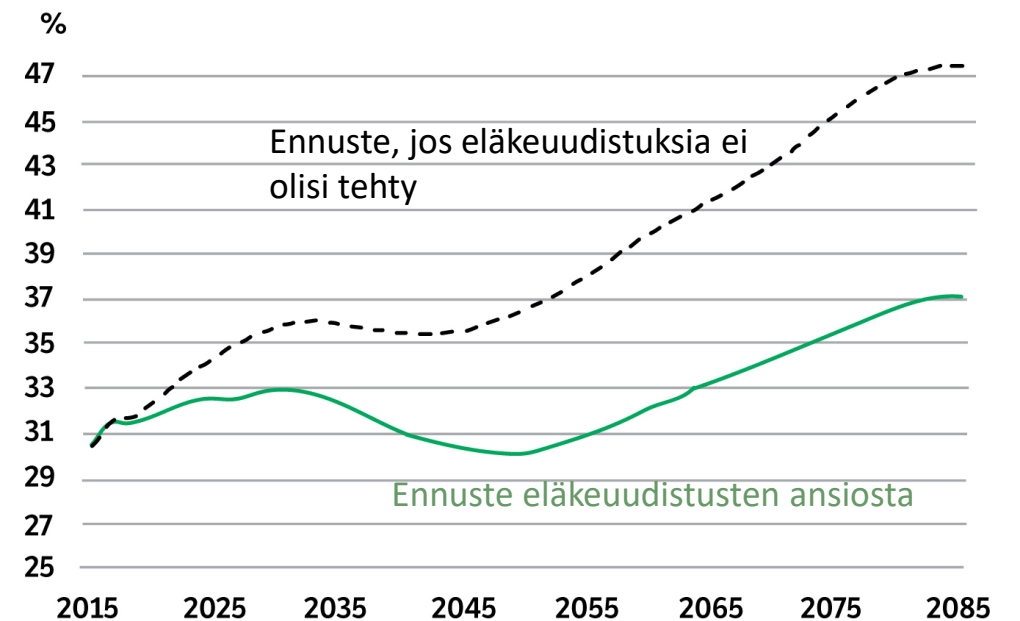
Miksi työeläkeuudistukset pitää tehdä eläkejärjestelmän omista tarpeista?

Työeläkejärjestelmä on jo aiemmin reagoanut sen kestävyyttä koetteleviin muutoksiin

Työeläkejärjestelmä pystyy itsenäisesti tekemään kansantaloudelle hyödyllisiä, mutta kansalaisten kannalta vaikeita päätöksiä. Esimerkiksi sote-uudistuksen valmisteluun käytettyjen vuosikymmenien aikana työmarkkinajärjestöt ovat tehneet kaksi isoa eläkeuudistusta.

Työeläkemaksuja ja alinta eläkeikää on nostettu sekä mahdollisuuksia varhaiseläkkeeseen karsittu. Lisäksi luotiin elinaikakerroin, joka sopeuttaa alkavat eläkkeet elinajanodotteen kehitykseen ja pitää työeläkemenojen kasvun maltillisena.

Työeläkemenot suhteessa palkkasummaan (%)

LÄHDE: ETK

”Eläkeuudistuksilla on aiemminkin ollut sivuvaikutuksia, mutta nyt säästötalkoot ovat ensisijaisia työeläkejärjestelmän tarpeisiin nähden”

Työeläkejärjestelmän toimeenpano on eriytetty muusta julkisesta taloudesta ja tästä täytyy pitää kiinni

Työeläke on vakuutusjärjestelmä

- Työeläkemaksu ei ole vero. Sen saajana on työeläkevakuuttaja, eikä maksu mene edes välillisesti valtiolle.
- Kunnilla, hyvinvointialueilla, valtiolla ja sosiaaliturvarahastoilla on rahoituksen lisäksi myös omat vastuunkantajansa.
- Ansaittua työeläkettä koskee perustuslain omaisuusuoja, joka ei kuitenkaan ulotu indeksointiin.
- Kansantalouden tilinpidon luokittelussa työeläkevakuuttajat luetaan silti julkisyhteisöihin.
- Valtiontalous, kuntasektori ja hyvinvointialueet ovat alijäämäisiä. Työeläkejärjestelmä taas kerryttää ylijäämää julkisyhteisöjen rahoitusasemaan.
- Työeläkejärjestelmän varallisuutta ei voi käyttää muuhun kuin työeläkkeiden rahoittamiseen.

Työeläkkeitä ei ole tarkoitettu kuntien ja valtion alijäämien paikkaamiseen

- Koko julkisen talouden näkökulma tuo mukaan hyvin monenlaisia ja uusia intressejä, joita vastaan nykyisiä ja tulevia eläkkeitä peilataan.
- Jos mitään raja-aitoja tai rajoitteita ei olisi, työeläkkeet siirtyisivät käytännössä osaksi valtion kokonaistaloudellista ohjausta.
- Nykyinen päätöksenteko ja hallinto ovat pitäneet hyvää huolta työntekijöiden eläketurvan tärkeimmästä osasta.
- Eläkejärjestelmä ei ole kriisissä, mutta uudistus tarvitaan.
- Tärkeää on sosiaalisen ja taloudellisen kestävyys tasapaino.

Kiitos!